

JAN MUKAŘOVSKÝ (1891 – 1975)

VĚDECKÁ KNIHOVNA
UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM

122. výročí narození

Dne **11. listopadu 1891** se narodil český estetik, jazykovědec a literární teoretik, čelní představitel českého literárněvědného a estetického strukturalismu, **Jan Mukařovský**.

Pocházel z Písku z rodiny středoškolského profesora matematiky a deskriptivní geometrie. Po studiu na píseckém reálném gymnáziu (maturita 1910), nastoupil na Filozofickou fakultu pražské univerzity, kde studoval **češtinu, francouzštinu a estetiku** (absolvoval 1915). Po studiích nastoupil jako suplent na české vyšší gymnázium v Plzni, od 1919 byl profesorem na tamním dívčím reformním reálném gymnáziu. Od roku 1925 působil na **reálném gymnáziu v Praze**, kde byl jeho kolegou i Bohuslav Havránek. Roku 1926 začal pracovat v **Pražském lingvistickém kroužku**, kde se stal jednou z klíčových osobností. V roce 1929 se habilitoval jako docent estetiky na UK. Od 1931 byl **docentem literární estetiky** na FF Komenského univerzity v Bratislavě, od 1932 zde ředitelem estetického semináře, roku 1934 zde jmenován mimořádným profesorem estetiky se zřetelem k literatuře. Souběžně přednášel i na FF UK v Praze, kde byl 1937 jmenován mimořádným profesorem, roce 1945 pak řádným **profesorem estetiky**, působil zde až do roku 1969. Vedle toho vykonával řadu dalších funkcí: **rektor UK** (1948-1953), vedoucí katedry české a slovenské literatury a literární vědy (do roku 1956), **ředitel** nově zřízeného Ústavu pro českou literaturu (do 1962).

Mukařovského vědecké práce a studie vyšly ve více než dvaceti světových jazycích. Vycházel z poznatků **ruské formální školy** a usiloval o vypracování přesného **pojmového systému** použitelného pro rozbor jazykové formy uměleckého díla. Literární dílo je podle něj znakem, který má strukturální povahu, jako celek je určen svými prvky a jejich vzájemnými vztahy. Zvláště ve své první etapě se soustředil na problém **zvukové stránky verše**, na jeho melodii a na rozdíl mezi jazykem básnickým a hovorovým.

Soubor nejvýznamnějších studií vydal v roce 1941 pod názvem **Kapitoly z české poetiky**. Jde o jednu z nejdůležitějších knih české literární estetiky.

V NAŠÍ KNIHOVNĚ JE MOŽNÉ SI VYPŮJČIT:

Vladimír Macura: Jan Mukařovský and the Prague School

Jan Mukařovský: Básnická sémantika: univerzitní přednášky; Cestami poetiky a estetiky; Kapitoly z české poetiky; O motorickém dění v poezii; Pražský lingvistický kroužek v korespondenci; Studie z estetiky; Vančurův vypravěč a další.

